GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 5 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXVIII.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 80. **Brasiovu 28|16 Novembre** **1875.**

Press'a nóstra periodica politica.

(Capetu.)

In acelasiu periodu —1850—1867— publiculu nostru a metitu de atatea prefaceri politice si sociali, rapedi, neprevediute, fórte pucinu preparatu pentru a da peptu cu ele, incepuse a face catra press'a periodica pretensiuni exagerate preste mesura, cá si cum singur'a pressa romanésca ar' fi fostu in stare de a da peptu cu tóta furi'a evenimenteloru, de a demasca tóte intrigele, a evitá tóte periculele, a impacá si vitalele interesse ale dinastiei cu interessele tierei si ale natiunei nóstre. Mai vertosu cativa barbati fórte zelosi si partea cea mai mare a junimei nóstre manifestá impatientia extraordinaria si pretendea sacrificiu ce se póte asemená cu alu unui generalu cerbicosu, care duce la mórte sigura pe una miie in contra la 100 de mii. Atunci se scolara alti publicisti capabili, plini de zelu si de buna credintia, incependu dela „Albin'a“ si „Federatiunea“ pana la „Orientulu latinu“, toti decisi a scóte pe natiune din fatal'a positiune in care o trantisera evenimentele; déra nici-unulu din acei barbati eminenti nu-si trasera sam'a nici cu poterile proprii, care trebuea se fia gigantice, nici cu poterile adversariloru, nici cu midiulócele materiali ale loru si ale publiculuí catra care se adressara; in acelasiu tempu ei au uitatu, ca realisarea planului maretiu ce -si trasera, presupunea **fonduri extraordinarie**, éra nu numai bani de prenumeratiune. De aici apoi urmara tóte illusiunile dureróse, care mai in urma, mai alesu in vre-o doue diarie se manifestara in calumnii si incriminari, da care s'ar' poté respunde numai cu despretiu, noi inse cari inca amu fostu insultati, respundemu la ele numai prin compatimire, mai alesu dupa-ce amu potutu vedé si amu vediutu cu dorere, ca la unele din diariale nóstre simburele mortiei erá pusu chiaru in program'a loru prin promissiunea ce facea publicului de unele resultate impossibili pentru momentu, si prin brutal'a infruntare si imprescare a alesiloru natiunei. Nu prin denuntiatiuni imaginate, ci prin errorile proprii au apusu. Adeca ai nostri cadiura in errórea, in care au cadiutu la tempulu seu si maghiarii, si serbii, chiaru si sasii cei prudenti pana in a. 1872, éra bohemii (cechii) pana in momentele de facia, candu junii si betranii stau incalerati, de spectaculu in faci'a Europei. La tóte aceste inse nu erá de vina natiunea; pentru-ca cu tóte errorile comisse de publicistii nostri, ea totusi veni in ajutoriu la fia-care din aceste diarie, dupa **poterile sale**, si facú exceptiune numai cu cele romanesci gubernamentali, dela care -si intórse faci'a.

In Septembre 1865 unii romani de aici se incercasera se deschida unu nou diariu **politicu**; motivulu erá descoperirea ddioru, ca diariale politice romanesci cate esiá pana atunci din cóce de Carpati, „nu erá bune.“ Acei barbati buni ne facura si nóue onórea de a ne cere opiniunea. Prim'a nóstra intrebare fú: Voiti unu diariu independente din tóte punctele de vedere?

— Se pré intielege, ca nu voimu diariu in solda.

— Fórte bine. Atunci cá se aveti unu diariu independente — se intielege, intre termínii legei de pressa — se-mi spuneti mai antaiu, de cate-ori voiti se-lu scóteti pe septemana, in ce formatu, cu ce textu, raru séu desu.

— Se ésa deocamdata de 2 ori pe septemana in una miie de exemplarie. Formatu nr. 6, déra textu cu litere garmondu, cá se intre mai multu, si numai articlii de fondu cu litere cicero, éra notele cu petitu.

— Atunci conditiunile suntu aceste:

1. Se depuneti cautiunea, atatea mii, cate cere legea pressei.

2. Se ve cautati unu redactoru primariu, care nu póte fi functionariu, ca nu-i e permisu; nici preotu, ca are se vina in conflicte grele cu auctoritatile eclesiastice, nici professoriu, ca-ci -lu vorn scóte din professoriu, si nici chiaru advocatu, ca va veni in periculu de a-si perde stallum agendi, in fine cu atatu mai pucinu soldatu.

3. Se platiti regulatu pe fia-care nr. cate 38 fl. v. a., charteis, tiparitu, marce de posta, in totalu . . . . . 3948 fl. v. a.

4. Unu redactoriu en chef celu mai pucinu cu . . . . . 1800 „ „ „

5. Redactoriu alu doilea . . 1200 „ „ „

6. Expeditoriu . . . . . 360 „ „ „

7. Servitoriu . . . . . 180 „ „ „

8. Localu redactiunei 2 chilii si incalditulu etc. . . . . 200 „ „ „

9. Diaria, celu pucinu in patru limbi . . . . . 100 „ „ „

10. Celu mai modestu honorariu la trei corespondenti in cetati capitale, Vien'a, Pest'a, Bucuresci 600 „ „ „

Spesele la corespondentie si porto de cate 2 cr. de fia-care nr. la diariale din Romani'a etc. . . 50 „ „ „

8438 fl. v. a.

Nici-una din aceste cifre nu este exagerata, éra unele lipsescu cu totulu. Ve mai trebue inse si unu fondu de reserva cá de 2000 fl. val. a., pentru casu, candu nu ar' veni prenumeranti de ajunsu, cá se copere tóte spesele, ca-ci venitulu din anuntiuri va fi bagatellu. Acum ve intrebu eu: Care va fi pretiulu diariului DV?

— Formatu nr. 6 ar' fi prea scumpu cu 10 fl., ca nu amu poté sustiené concurenti'a. Asia se fia 8 fl. pe anu.

— Frumosu. Prin urmare dela 1000 abonati 8000 fl. Atunci remaneti din capulu locului in deficitu cu 438 fl. pe anu. Acestu deficitu inse va fi multu mai mare, pentru-ca ori-ce veti face, veti fi constrinsi se dati si exemplarie gratis, cum si asia numite provisiuni collectoriloru de abonati. Presupunu apoi, ca nu veti da nici unu exemplariu pe creditu, ci tóte in adeveru platite, cá se nu esiti si mai reu. Asia déra dv. nu ve veti ajunge cu 1000, ci veti avé trebuintia celu mai pucinu de 1200 abonati. Ar' fi cu totulu altu ceva, déca v'ati afá redactori bogati, rentieri, mari proprietari, cari se lucre, écca asia, par plaisir, se le tréca de uritu, séu nisce ómeni, cari se tralésca mai multu numai din aeru, se amble trentierosi, se nu aiba trebuintia nici de cea mai modesta biblioteca, cá se-si suga tóta scienti'a din degete, si se nu ésa nici-odata din spelunc'a loru cá odenióra cumplitulu Marat; déra atunci pe cine si cumu au se ve represente diaristii dv. in lumea mare? Redactorii diarialoru politice se arunca intre valuri, esu intre ómeni, intréba, tragu informationi, éra nu stau ascunsi cá nisce soboli.

— Asia e treb'a?

— Camu asia. — Se remaneti sanetosi.

S'ar' insielá reu acela, cari ar' crede, ca la alte popóra si anume la cele de conditiunea nóstra, press'a loru periodica ar' fi prinsu radecini mai usioru decatu la noi. Ne adducemu aminte, ca de ex. „Erdélyi Hiradó“ redactatu de bravulu professoru Sam. Méhesi in Clusiu, in anii de antaiu ai vietiei sale (1829—35) o duce terisin-grapisiu cu cate 300 de abonati, si numai cu greutate ajunse successive la 7—800. In epoc'a lui Schmerling „Kolozsvári Közlöny“ erá subventionatu barbatesce de aristocrati'a conservativa, éra la „Korunk“ concurse partit'a lui D. Teleki indata dela inceputu cu cate 8000 fl. pe anu. Si cum credeti dv. ca se tienu diariale sasesci si cele serbesci etc.? Usioru ve este se afiati, numai se voiti; éra despre ale cechiloru se scie ca natiunea le dete subventiuni de sute de mii in acesti 15 ani din urma.

Cu tóte aceste exemple si deductiuni ale nóstre suntemu departe se escusamu atatu indolenti'a, catu si egoismulu si avariti'a multoru romani trecuti prin scóle, cari nu citescu in vietí'a loru nimicu pe lume, ba se pare ca le-ar' fi óresicumu rusine se citésca, cá nu cumu-va se fia numerati si ei intre „carturari“; déra éra-si rogamu pe publicistii nostri, cá se la in de aprópe cercetare tóte impregiurarile natiunei, situatiunea nóstra presenta, fatalile influintie, si se nu pretenda a se face salto mortale in educatiunea nóstra **politica**, éra voindu ei a lucrá pe terrenulu publicitatei, in locu de a-si desbiná opiniunile si poterile adesea fara ratiune, mai vertosu se le concentre.

Se terminamu. Credinti'a nóstra este, ca in stadiulu in care ne aflamu, si in situatiunea de facia natiunea nóstra din imperiu ar' fi datória **siesi**, ar' si poté se sustiena fara greutate, cinci diaria politice, cu cate 1000—1500 de abonati, care se ésa de dóue, multu trei ori pe septemana. Atata se póte asteptá cu totu dreptulu dela natiune, in mani'a totororu pressiuniloru si calamitatiloru. De alta parte publicistii se fia prin acésta obligati a-i da nutrementu sanetosu, éra candu ei differu in opiniuni, ceea ce nici nu se póte altumentrea, se observe strictu regulele bunei cuviintie, se-si calce pe urele personali, si pe acele antipathii, la care naturalistii le dicu de animale muscatórie, adeca candu cineva nu-si póte da ratiunea pentru-ce uresce pe altulu, dara-lu uresce, écca asia, cá se-lu urésca, fara a luá in consideratiune scandalulu ce dá publicului cititoriu.

Brasiovu 27 Novembre st. n. 1875.

Se dice, ca in tempulu candu corpurile legiuitórie intr'unu statu constitutionalu se afla in activitate, atunci privirile totororu moritoriloru, cari mai multu séu mai pucinu se interesédza de cele ce se petrecu in acelu statu, suntu indreptate asupr'a acelora corporatiuni suverane. Si fiindu-ca noi inca suntemu asiá de fericiti, incatu vrendu nevrendu trebue se ducemu socotéla despre cele ce se votéza in Budapest'a de catra parintii patriei ungaresci, asiá trebue se ne implinimu si acésta pucinu placuta detorintia. — Repetimu deci ce amu notificatu si in nr. precedentu, ca in camer'a maghiara s'a inceputu si se continua desbaterea speciale a buge-

tului. Precum în cei duoi ani trecuți, așă și anulu acest'a s'au preliminatu în bugetu 4,650,000 fl. că spese din partea Ungariei pentru curtea regésca. Opositiunea a presentatu la acésta rubrica unu votu separatu, prin care se propune, că Domnitoriulu se fia rogatu a mai moderá pucinu list'a sa civila, deórace acesti bani, pre cari i platesce Ungari'a pentru curtea regésca se manca de regula în curtea imperatésa din Vien'a, apoi afara de acést'a statulu maghiaru se afla de presente intr'o situatiune financiale fórte trista, deci Domnitoriulu se nu primésca mai multu, decatu póte se suporte poporulu. Astadi candu fia-care maghiaru aduce sacrificie pre altariulu patriei, regele care este primulu maghiaru, inca nu va crutiá nice unu sacrificiu. — La aceste motive aduse în favórea votului separatu respunse d-lu Tisza cu unu feliu de indignatiune. Dsa dise, ca déca ar' intrebá cineva natiunea intrégа în privinti'a listei civile, ea ar' respunde: Crutiati în tóte, nu dati deputatiiloru diete, dati functionariloru salarie mai mici, inse acésta una, list'a civila lassati-o neatinsa. — In urm'a acestei enunciatiuni a ministrului s'a primitu list'a civila nestirbita.

Pentru d-lu Tisza că ministru presiedinte sunt prelliminate 20 de mii, si totu pentru d-sa că ministru de interne alte 12 mii. Deputatulu Irányi a propusu deci, că sum'a de 32 mii, ce are se capete d-lu Tisza, se se reduca le 20 mii, deórace este chiaru insulta, că la prandiurile, ce ministrulu presiedinte le da în onórea membriloru camerei, se se bé vinu spumegatoriu de Champagne în pocale de cristalu, pre candu bietulu poporu contribuitoriu ei pica lacrimele în cau'a cu apa, candu vrè a-si stemperá focului dela anima. — Cu tóte acestе inse salariele d-lui Tisza s'au votatu intregi intregutie. Asemenea s'a votatu si fondulu de dispositiune în suma de 200,000 fl. Contra acestui fondu a vorbitu si deputatulu romanu George Popa dicendu intre altele, ca déca dlu primu ministru vrè se folosésca fondulu de dispositiune si contra agitatoriloru si dusmaniloru statului, atunci se faca bine se puna odata man'a baremi numai pre unulu dintre acei dusmani ai statului, pentru că lumea se véda, că nu suntu numai vorbe góle si fleacuri cate se vorbescu.

Cu privire la organisarea fundului regiu se mai comunica, ca proiectulu de lege în asta privintia ar fi dejá gat'a. Dupa acestu nou proiectu fundulu regiu n'ar avé se suferia transformatiuni asiá de mari, precum se credea. Mai insinte de tóte legile municipali, aduse de camer'a Ungariei, se voru estinde si asupr'a fundului regescu, inse universitatea natiunii sasesci va remané si pre venitoriu, dér' nu cu puterea si cerculu de activitate de pana acum, ci numai că corpu administrativu alu averei natiunii sasesci, constatatoriu din 20 membri în frunte cu comitele municipiului Sibiiu, éra nu în frunte cu comitele natiunii sasesci. Inse dreptu recompensa pentru aceste schimbari, fundulu regiu va fi crutiatu de imbucatatirea, ce se proiectasse mai inainte. Districtulu Brasiovalui va remané nealteratu, éra din scaunulu Seghisiórei si alu Rupei se va formá unu municipiu nou cu residintî'a în Seghisióra. — Viitoriulu ni va aretá, ce se va alege si din acestu nou proiectu; deórece atate proiecte s'au facutu si desfacutu pana acum cu privire la organisarea fundului regiu, incatu nu mai scimu se mai credemu ori nu în seriositatea acestei cestiuni.

Din Romani'a ne aduce „Monitoriulu Of." unu ordinu de di catra armata alu Domnitoriului cu datu 4 Novembre a. c., în care Maria Sa lauda tienut'a si bunastarea, în care s'au aflatu armati permanenti si cea teritoriale cu ocasiunea concentrarii armatei la ecsercitiele pe divisiuni si multimesce sieflioru si oficiriloru armatei pentru staruintiele puse la inlesnirea mobilisarei trupeloru române „cari au datu resultate fórte multiamitórie pentru viitoriulu armatei." Ministriulu cultelоru si alu instr. publice convóca S. sinodu alu s. beserice ort. rom. pe diu'a de 15 Novembre. Corpurile legiuitórie anca se intrunescu in sessiunea ordinaria in 15 Novembre si Maria Sa Domnulu va deschide in persóna de pe tronu sessiunea. —

Totu „Monitoriulu" aduce disolverea consiliului judeciului Tecuciu si convocarea colegieloru la alegerea de nuoi delegati. Se mai disolvu si alte consilia de comune rurali din diverse cause. —

Directiunea generala a telegrafeloru si posteloru face cunoscutu, ca in Sinai'a va fi si preste érna deschisu unu officiu telegrafico si de posta ustóra. —

— Privitoriu la tienut'a Romaniei facia cu puterile europene, apoi gubernulu de acumu pórta politic'a traditionale a tierii, inclinandu in partea acésea, unde interesele nationali afla protectiune mai eficace. Dela Franci'a afla sprijinu prin declararea, ca gubernulu francescu ei recunósce titlulu de Romania si e gata a incheiá cu ea conventiune de comerciu cá si cea cu Austri'a; totu acésta aprobare o a intempinatu si la Rom'a si Londonu, si la potentie alliate in caus'a Turciei; numai Turci'a ei denéga numele de „Romania" si sustiene pe cela de „Principatele unite". Decandu puterile nordice au luatu asupra pacificarea insurectiunii din Hertiegovin'a, Romani'a se geréza cu multa gingasia, cautandu de interessele ei, unde ar' afla la tempu sprijinulu mai securu si mai potrivitu interesseloru sale nationali, ponendu-se si pe pitioru de ale aperá, candu va cere vitalitatea ei. —

La monumentulu lui Ion Eliade — „parintele literaturei romane" numitu, se mai facu colecte. Monumentulu, statu'a lui I. Eliade s'a formatu in gyps in Rom'a si acum se va face in marmora de Carrara si ornamentele de bronzu.

In Hertiegovin'a mai cresce furi'a bellica. Turcii, vediendu, ca sosirea ernei e mare calamitate pentru densii de una, ér' de alta parte vediendose blamati prin batalli'a dela Muratoviti'a, in care cadiura multi de spad'a insurgentiloru, voru a se anuncá acumu cu reculegerea intregei poteri si cu tóte ajutóriale possibili din Bosni'a si Hertiegovin'a asupra insurgentiloru, cari incungiura Garansco. Insurgentii avisati de venirea pasiei din Bosni'a, si concentra poterile sub conducatorii Lazaru Socica si Peko Pavlovic, cari cu 6500 feliori bine armati astépta se respinga pe turci din respoteri. —

In caus'a pacificarii Orientelui diplomati'a européna inca n'a pusu la cale mesurele pentru garantî'a reformeloru apromise de sultanulu pentru crestinii din Turci'a.

Unu proiectu de initiativa alu c. Andrássy, se dice, ca e facutu si culminéza in redicarea de commissiuni de pace, internationali, cu activitate introducatória si apoi permanenta. Aceste comissiuni au se finésca missiunea consuliloru, ponendu-se in comunicatiune dirépta cu capii insurgentiloru; apoi se se asiedie in orasle mai mari provinciali turcesci cu locuitori mestecati, unde se stè bune, pentru garantiele apromisse insurgentiloru. Totu aceste comissiuni voru veghiá cu strictetia si pentru ecsecutarea reformeloru apromisse de sultanulu. Atata se scrie, ca s'a pornitu pana acumu; se crede inse, ca si diplomati'a se afla in parte in pusetiune de neincredere intre sene pentru pasii, ce ar' fi de facutu in acésta causa gingasia. —

„Allg. Zeitung" inse reportéza acumu, ca principialmente s'a statoritu intre poteri: ca numai cu aplacidarea loru si cu invoirea Portii otomane se se faca vreo eventuale intreventiune armata in territoriulu insurectiunii.

Diurnalulu panslavistu „Golos" considera starea politica de paciuita si o aplecatu a lua, ca ar' fi cu scopu si acelu passu, candu Angli'a ar' occupá Egiptulu, la casu de intreventiune armata in Turci'a. Angli'a inse ambla tare a desbiná cumva pe Austri'a din alliantî'a tripla, si „Daily Telegr." dice, ca c. Beust, internuntiulu austriacu la curtea anglica, lucra in directiunea acésta, din oppositiune in contra politicei lui Andrássy, prin urmare valurile diplomatice inca nu totu s'au asiediatu in acésta causa.

— Dér' se póte, că veciniі se descurce lucrulu, Tocma se scrie, ca Cristici că solu anumitu din partea Serbiei a sositu in Cettinje, capitalea Muntenegrului, cu scopu de a pertractá si incheiá una alliantia offensiva si defensiva serbo-montenegrina, spre care scopu a si dusu cu sene instrumentulu legaturintî gata, compusu din mai multe articole si unele aduse secrete: catu subsidiu se dé Serbi'a la Montenegru pe luna sub durat'a resbelului, cata armata se puna fia-care si candu se incépa lupt'a; ér' in fine impartirea territoriului occupatu se se faca asia, că Serbi'a se capete Bosni'a, ér' Montenegrulu Hertiegovin'a. Déca diplomati'a nu se va poté altmentre invoi, in fine voru castigá statele aceste, ca-ce insurgentii insciintiara pe poteri, ca fora suverani crestini cu statu decsebitu nu voru a depune arm'a insurectiunii, care la primavéra póte escrece intr'o lupta inversiunata a causei orientali, la care tientesca si ochii vulturului nordicu.

Russi'a s'a presentatu odata cu art. officiosu in faci'a Europii, că simpathica catra slavii connationalii ei, si ca nici ca va reterá dela midiulocirea efecteloru ce le provóca simpathi'a de sange. Dér' in accordu cu Germani'a mai póte aduce in strimtória mare si pe Austro-Ungari'a, unde slavii inca astépta desfasiurarea simpathieloru ruse, că si germanii cele ale unirei sale germanice. — Védia apoi celelalte popóra de dictaminele sortii loru si de simpathiele de sange ale celeilalte Europe. —

In Hispani'a Don Carlos tramise regelui Alfonsu una scrisóre, in care lu imbia cu armistare, in casu ce ar' fi silitu a portá resbelu cu Americ'a pentru insul'a Cuba. Diariale din Madridu punu mare sperantia la revenirea pacei din acestu incidentu ridiculu; ér' regele demandá gener. Quesada, că se respinga orce insinuatiune a lui Don Ccrlos, afara de neconditionat'a supunere. Don Carlos mai cadiù si de pe calu si se afla acum trantitu la patu.

Baseric'a romanésca in lupt'a cu reformatiunea.

(Fragmentu historicu cititu in sed. societatei acad. române din 12/24 Sept. a. c.)

I. Considerationi generali.

Histori'a politica si nationale a celoru mai multe popora, antice si moderne, nu se póte scrie séu incai nu póte fi intielésa fora ajutoriulu historiei ecclesiastice. In casuri nenumerate nici ca este cineva in stare de ale separa; ele sunt tiesute intr'una, precumu este in pansa urdiél'a cu batetur'a.

Lupt'a de una mitie de ani a bisericei celei mari greco-resaritene cu baseric'a cea mare latino-apusénа este multu pucinu, bene reu, cunoscuta aceloru classi de omeni, care au gustatu cate ceva din histori'a ecclesiastica, éra cei cari nu voru fi auditu nici de numele acelei, cunoscu numai ur'a secularia dintre urmatorii aceloru doue baserice, pentru-ca o au si ei heredita dela parentii loru, transplantata prin lung'a serie a generatiuniloru si prin gónele reciproce la care s'au supusu un'a pe alt'a in diverse tieri si tempuri, dupa care au incercatu indesiertu inpaciuire sincera si durabile pana chiaru in anulu acesta, candu representantii loru si ai sectelоru acatholice se adunara de nou la Bononi'a, spre a mai incerca inca odata cointielegere si reconciliare.

Totu asia lumei europene li sunt conoscute luptele gigantice de exterminare dintre baseric'a latina-catholica cu asia numit'a reformatiune, cu sectatorii doctrineloru lui Martinu Lutheru, Ioanu Calvinu, Zwingli, Melanchton si altii. Dissensiunile loru dogmatice, hierarchice si rituali au avutu de resultatu beluri de cele mai crunte, devastatiuni de staturi si provincii, ruin'a prosperitatiei loru, exterminarea charitatiei christiane din milióne de sufiete, altu-mentrea innocente, si inradecinarea de ura secularia nedumerita, adésea intre filii si ficele aceleiasi natiuni. Resturile acelora góne religióse le mai vedemu cu ochii nostri pana in momentele de facia, in Irlandi'a si in Germani'a moderna.

Intr'acesa astadi se dice, ca lupt'a inversiunata ar' decurge intre statu si baserica; déca inse vei cerceta mai de aprópe natur'a luptei, vei afla ca

motivele sale principali sunt si astadi, de si nu totudeauna curatu religióse, in totu casulu inse hyerarchice.

Reformatiunea lui Luteru si Calvinu cu socii loru se póte numi cu mai multu dreptu una din cele mai mari revolutiuni ale omenimei europene. Reformatorii voru fi voitu la inceputulu activitatiei loru numai se reforme mai virtosu pe terrenulu morale alu bisericei, carele fusese in adeveru corruptu si putredu pana in simbure si meduva, séu cum s'a disu in conciliurile apusene tienute in secol. alu 15-lea, reformatio in capite et membris. Din momentulu inse in care denisi au mascatu si delaturatu una séu alta, pana ce totulu era se se prefaca in ruine, din care apoi ar fi avutu a se inaltia unu altu edificiu noe, numitu alu reformatiunei. De aici se póte judeca si natur'a cea furiósa a luptelor incepute in secolulu alu 16-lea si continuate pe atatea generatiuni inainte.

Hostilitatile intre baseric'a latina si intre sectele reformate conoscute sub nume de luterana, calviniana, éra in Anglí'a sub nume de episcopale, presbyteriana si altele mai multe, incepute in an. 1520, in secolulu nostru numai catu luara forma mai humana, déra nici decum n'au incetatu. Nu punemu inse intrebarea, déca acelea lupte religióse secularie din occidentele Europei voru fi atensu si interesatu catu de pucinu pe baseric'a cea mare a Resaritului. Acésta intrebare este cu atatu mai virtosu la locu'a séu, ca cele mai multe dogme ale ambeloru baserice mari sunt acelesi; fundamentele hyerarchiei, adeca diaconi'a, preoti'a si episcopi'a, identice; prin urmare candu reformatiunea apusena sterse cinci din cele siepte sacramente, candu ea abrogá ori-ce hyerarchia, candu arunca din baserice si dete flacariloru altarele si icónele, candu declara de fabule si minciuni totu ce este creditu si venerat'u la greci si latini sub nume de traditiuni sacre, in fine candu ajutasera cu de nege si divinitatea persónei a dou'a din s. Trinitate, ér pe a trei'a se o declare de unu productu alu imaginatiunei, atunci ti-s'ar parea ca a fostu imposibile cá revolutiuni religióse de natur'a acestora se nu strabata si pana in acelea regiuni ale lumei, in care este adorata crucea bizantina. — In ce proportiuni voru fi petrunsu doctrinele reformationesi lutherane si calviniane la alte popóra de religiunea ortodoxa resaritena, nu póte fi subjectulu cercetariloru mele de astadi, ci acestea se voru margini numai la acea parte a poporului romanescu, care locuesce de mai multi seculi amestecatu cu alte popóra de limbi si de institutiuni diverse, pe unu territoriu cá de 2500 mil. □., in care luptele religióse avusera influintia adesea fatale asupra vietiei nationale, asupra culturei, a starei politice si sociale a natiunei nóstre. Doctrinele lui Martinu Luther le-au adusu si propagatu in Daci'a superiore, indata la duói ani dupa prim'a loru publicare, acei comercianti si studenti de nationalitate sasésca, carii in evulu mediu cá si in dilele nóstre, calatoria pe fiacare anu in diversele tieri ale Germaniei, si asia intretienea comunicatiunea nationale si religiósa cu patri'a loru matre. Raspandirea cu care doctrinele reformatoriloru germani si helvetiani au strabatutu la sasii si pucinu dupa acea la maghiarii din Transilvani'a este cu atatu mai memorabile, cu catu resistenti'a clerului apusenu si a regiloru Ungariei in contra innoiriloru religióse era mai inversiunata. Inquisitorii era persecutati si pedepsiti in modurile cele mai barbare, cu confiscari de avere, cu furci si cu roguri de focu.[1]) Déra in Transilvani'a nu se afla mai nimeni care se execute sententiele regiloru. Primulu exemplu alu ruperei totale de catra baseric'a r. catholica apusena ilu dete celatea Sibiiului, si carei locuitori sasi condusi de comitele loru Marcu Pemflinger, in a. 1529 adoptara tóte doctrinele reformatiunei, éra pe preotii si calugarii catholici-i scósera din midiuloculu loru. Pana fu 1542 tóta sasimea se decise pentru doctrinele lutherane, pe care Ioanu Honterus din Brasiovu, cá unulu care stetese in relatiuni amicabili cu Luther, le propagá cu zelu si perseverantia admirabile, prin fundare de typographia, móra de charteia, scóle si predicatori decisi a mori pentru nouele invetiaturi.

Intre acestea progresse ale lutheranismului au petrunsu si doctrinele mai severe a le lui Ioanu Calvinu. Atunci maghiarii le adoptara pe acestea, cá religiune a loru nationale, de unde legea calvinésca se si dice pana astadi in Transilvani'a lege ungurésca, precumu cea lutherana se dice lege sasésca. Ca-ci adeca, acelea doue elemente nationali, maghiari si sasi, differitorie cu totulu in limba, in temperamentu, in datine si in cele mai multe institutiuni ale loru, sub pretestu de divergentia in dogme, afara cu cale a se separa unulu de altulu si pe terrenulu religiosu, pentru-cá se se evite ori-ce contactu dintre ele, cu atatu mai virtosu, cá prin reformatiunea scotiendu-se limb'a latina cu totulu din oficiulu divinu, fia-care nationalitate isi substitui limb'a sa materna in ritu si in tóte afacerile bisericesci. Despartirea loru se intemplá in a. 1564. Sasii remasera cu totii pe langa asia numit'a confessione augustana a lutheranilloru, éra partea cea mai mare a maghiariloru adoptá confessiunea lui Calvinu, cunoscuta sub nume de Helvetiana. De baseric'a rom. catholica se mai tienea inca numai catera familii aristocratice si una parte a seculoru locuitori in recinatatea Moldovei.

Sectatorii celoru doue confessiuni separate de catra baseric'a latina fora difficultati pres mari, sub domni'a balatului rege Ioanu Sigismundu Zapolya lasandu positiunea defensiva, trecura curendu in offensiva, si in diet'a tienuta la Clusiu in anu 1556 desfiintiandu vechi'a episcopia rom. catholica numita a Transilvaniei, cu residentii'a in Alb'a-Iuli'a, secularisara tóte averile bisericesci ale episcopiei, capituleloru si monasterieloru, din care mai apoi cele mai multe se impartira intre familiele aristocratice din tiéra. Acésta fu demintirea dagaranta a principiului coprinsu in doue cuvente: Libertatea conscientiei, adoptatu de protestanti, aparatu in dietele dela Vormatia (1527), Spira (1529), Augusta (1529) si scaldatu in vali de sange omenescu.

De altumentrea casulu acesta de infidelitate catra principiulu propriu alu reformatiloru nu a fostu celu de antaiu. Insainte de acesa cu cativa ani calvinianii au luatu la góna selbateca pe asia numitii sociniani séu unitariani, carii pe langa ce néga divinitatea lui Is, Chr., cá si in anticitate sectatorii lui Arie, apoi respingu si totu restulu doctrineloru christiane positive, cate nu se potu explica de ratiunea omenésca.*)

Intre acestea hyerarchi'a r. catholica cu Pap'a Romei in frunte, ajutata de cativa monarchi europeni, cum si de noulu institutu monasticu conoscutu sub nume da Societatea lui Isusu, porni lupta pe viétia pe mórte in contra reformatiunei, si asuma pe terriloriulu Germaniei se incinsera bellori religionarie atatu de crunte si selbatece, precumu nu se redîusera nici chiaru in Orientе, in epoc'a secleiDonatistiloru. „Allegeti-ve intre doctrinele nóstre si intre mórte," era parol'a beligerantiloru.

Cas'a Habsburg, totu deauna catholica per eminentiam, strabatú in acelessi tempuri de repetitori cu armele sale in Transilvani'a, éra pe urm'a loru se introdusera si iesuitii. Atunci cele doue secte ale reformatiloru din Transilvani'a, care apucasera a se acapara de tóte afacerile tierei, conduse de interessele loru bene intielese, in diet'a din an. 1571 tienuta la Murassieni*) proclamara libertatea conscientiei pentru patru confessiuni religióse, adeca calvinian'a (helvetica), lutheran'a (augustana), r. catholica si pe cea sociniana, sub numire de Religiones receptae. Acésta lege inse s'a observatu facia cu catholicii, numai pre catu tempu se simtia pressiunea armeloru imperiali; din dio'a in care acelea era scóse afara de potere evenimenteloru si aaume de armele turcesci, séu prin revolutiuni, religiunea catholica era luata érasi la góna, ceea ce apoi catholicismulu din Ungari'a platea reformatiloru din acea tiéra scuturatu si indesatu, si'i inpingea totu mai multu sub protectiunea regatului Transilvaniei. Scurtu, lupt'a intre catholici si protestanti era neadormita, ea se afla in permanentia.

Déra ore in acelessi tempuri nu se mai afla in Transilvani'a si in Ungari'a inca si vreuna alta Baserica christiana, care se fia partecipatu la miscarile religióse din seculalu alu 16-lea si alu 17-lea si se merite cá istori'a se se ocupe de ea? Se afla

[1]) Art. de lege 64 alu diecei dela Bud'a din a. 1523 decretase mórte si confiscare de averi asupra toturoru lutheranilloru.

*) Ca fundatori ai religiunei unitariane rationalistice se numescu, eruditulu barbatu Michailu Servet din Spani'a, care scapatu de inquisitiunea din patri'a sa, mori totusi arsu pe rogu in Itali'a. Doctrinele lui le propagara mai virtosu doi italiani, Leliu Socinu dela Siena si dr. de med. Georgiu Blandrata, carii scapara de rogu in tieri straine prin fuga.

*) Ungurésce Maros-Vásárhely.

intru adeveru, adeca Baseric'a greco-resaritena a poporului romanescu locuitoriu in Daci'a superiore, cá parte integranta a bisericei autocephale romanesci, dupa care archiepiscopolu din Munteni'a are dreptu la titulu de mitropolitu alu Ungrovlachiei si de exarchu alu plaiuriloru, éra mitropolitulu Sucevei totu-odata de exarchu alu plaiuriloru.

(Va urmá.)

Sabeslu, 20 Novembre 1875.

(Adunarea scaunului si a orasiului.)

Cea d'antaiu s'a tienutu aici in 2 Nov. sub presidiulu ordinariu si d'abié s'a incepatu pre la 11 in locu la 9 óre a. m., pentru-cs causele acestei indolentie suntu aprópe nenumerate. Obiectele desbatute au fostu numerose; voiu amentí numai cele de interessu mai publicu.

Cererea medicului practicante de aici Dr. Maukseh s'a returnatu la acceptare, pentru ca, pré cum diu Deacu protop. prea bine a observatu, nu este neci loco vacante pentr'unu alu patrulea medicu scaunale salarisatu si nu cunósce neci limb'a, neci firea, neci proprietatile celoru 15,000 romani si scaunului, si asifelu suplicantele nu-numai ar' fi medicu special pentru anumiti pucini omeni, déra neci n'ar' poté corespunde deplinu obligatiuni sale cá medicu scaunale. Are tempu, si póte supleni ce-i lipsesce, déca nu vré se fia intrecutu de altii.

A urmatu alegerea deputatiloru la universitatea fundului regiu in Sibiiu. Inse inainte d'acést'a Wolff direct. gimnas. a adusu de bine asta-data a propune pace si buna intielegere intre romani si sasi, rogandu si implorandu concessiuni pentru minoritatea sasésca, proiectandu adeca alegerea unui romanu si a unui sasu din partea scaunului.

La aceste cuvinte fromóse si dorintie imbucuratórie unii membri romani au datu nimerite respunsuri. Romanii n'au cautatu cért'a si dela celu d'antaiu pana au doveditu, ceea ce sasii n'au vrutu se observe si se dovedésca de sute de ani, ca ei vréu se fralésca cu fratii sasi, de si acestia alci suntu in nelnsemnata minoritate, conformu dreptatii si egalei indreptatiri. Inse sasii tóte le-au respinsu, tóte le-au lapedatu, impunendu-si cu voi'a loru rolulu cenusiotei. Atatu in diuaristica catu si in publicitate, la orce actu au ingramaditu huia si injurie asupra nóstra. Cu unu cuventu sasii, desconsiderandu fara socotéla si fara cumpetu pusetiunea si vitiorulu loru aici, au palmuitu pe acela ce le intindea drépt'a fratiésca, au ranitu anim'a, carea sentiea pentru ei.

Cu tóte aceste romanii totusi voru dorí si voru primí pacea si fratietatea, inse de sine se precepe, numai dupa ce voru vidé, ca fratii loru din alte scaune suprematiste de sasi voru fi asemene imbiati si tractati. Altmintrea nu se póte. Altmintrea ar' fi bunatate neprudenta, nebuna.

Si spera, ca acésta dorintia, dupa unele semne din Brasiovu si Oresthia, cu tempu va trebuí se se realisedie, ca-ci neci candu cá acum'a nu suntu interesele nóstre multe asia comune si unele indentice facia de nesatiosulu inimicu si sterpitoriu alu natiunii, alu limbei nóstre.

La votisare s'au alesu dd. Iacobu Bolog'a cu 16 si Dr. Pecurariu cu 14 voturi. Meritatulu d. protopopa I. V. Rusu a capetatu 12 voturi.

Cei done deci suntu representantii scaunului nostru. Ii felicitamu si dorimu, cá dupa cea mai buna a loru scintia si conscintia, impreuna cu ai orasiului nostru si cu ceilalti deputati romani, se mérga mana in mana, ca-ci toti suntu de unu credeu politicu. Se veghiedie asupr'a intereseloru nóstre; si de locu se nu uite, ca la averea comuna au si seracele nóstre scóle una considerabila parte, ca-ci preste done dile se va deschide universitatea si apoi nu mai scim, candu de alt'a: data.

Dupa mai multe framentari, incercari si amanari sidinti'a comunitatii nóstre s'a tienutu in 13 Novembre, la care au luatu fórte pucini membri parte.

Dupa terminrea altoru lucrari curente s'a purcesu la votisare si s'au alesu representantii si orasiului la universitate dd. Ioanu Deacu, protop. romanu aici si I. V. Rusu, protop. romanu in Sibiiu.

La acésta alegere, alu carei succesu este meritulu inteligentiei romane compacte, trebue se observu, ca cunoscutulu craiu alu furniceloru si craiu si in alte lucruri, prea cunoscutu aici cá omu de treburi, si asta data a inscenatu spre deplin'a sa blamare si marcare, operatiunile sale in contra in-

teligentii intrege, amagindu si fanatisandu in modu numai lui convenabile pre unii representanti tierani credulii.

Pana acum'a a scapatu de multe acestu omu fara conscientia, acésta fiintia in chipu de omu, a scapatu si de dóue acusatiuni pentru misielli in cause de alegeri dietali, inse nu sciu pana candu va mai scapá inca. Déra candu va fi sositu ultimulu momentu, atunci va fi unu infricosiatu „Krach“ si moralu si materialu. „Quisque faber suae fortunae est.“

In fine fia amintitu, ca dela representantii scaunului si ai orasiului se astépta cu totu dreptulu mai multe zelo, mai multa energia si mai multa promptetia, de catu pe catu au doveditu pana acuma, pentru-ca tóte afacerile loru nu suntu jocarie. Este cam curiosu déca presiedintii cu vre-o doi, trei insi trebue se astepte pana la saturare, pana se aduna membrii de lipsa la adoverea conclueloru. Sparu, ca la prossim'a constituire a respectiveloru representantie trebà'a se va cerne prin ciurulu celu desuliu.

Asemene este fórte de doritu, ca comitetulu representantiei scaunale se nu ne mai surprindia cu lucruri, cu cari ne a surprinsu pana acum'a, ca-ci si tempulu si banii suntu astadi pretiosi.

Mai adaugu, ca deputatii romani la universitate suntu din orasiulu si scaunulu Sabesiu cei inarati, din scaunulu Mercurei, dd. Elia Macelariu si I. Hania, protop., din scaunulu Oresthiei dd. Dr. Racuciu adv. si Popu Samuilu, concip. de adv. in orasiulu Oresthiei; sasii si romanii au alesu in armonia pre D. Ch. Vladu, secret. magistrat. si pre unu sasu. Asia déra 9 romani pentru 250 mii romani, neci unu ungaru, si toti ceilalti suntu sasi pentru vre-o 150,000 sasi din fundulu regiu.

Acum'a romu vedé, ce voru pune la cale.

Corresp.

Oradea in Novembre 1875.

Foile unguresci centrali de Budapest'a, dechiratiunile amicabili ale „Curierului Bucurescilloru“ facia cu statulu si natiunea maghiara, au fostu apucatu a le aretá lumei cá venite din seninu, si nu cá resunetu la articlulu cont. Bethlen, de unde se si fremetau a le stigmatisá cá o reintórcere a romaniloru la o politicá rationale si sanetósa, dascalindu pe romanii din Ungari'a, se asculte de fratii loru liberi si lésande de bunu auguru incetarea „Orientului latinu“, ca-ce, vedi bine, apunendu unu organu, si agonisandu si celelalte, nu va fi cine se inspire resistentia romaniloru, ci dandose legati va inflori pacea si contielegerea in patri'a maghiara, cugetara, ca au imbetatu lumea cu apa, si deja tóte suntu bune sub corón'a S. Stefanu.

Facia cu espressiunile pressei maghiare cont. Bethlen se póte convinge, ca elu nu representa opiniunea natiunei maghiare, ci numai parerile sale individuali; trecutulu politicu si tienut'a de acuma a contelui Bethlen suntu cause, cari nu-lu lasa se se apropie de secretele guvernului actuale maghiaru, carele firulu esitu de pe fusiu anului 1868 la tórce mai departe.

Ori-ce voru dice unele guri dulci, si sirene diplomatice, „Romanulu“ este correctu in observatiunile sale, ca-ci pe fusulu maghiaru se indruga mari planuri — de si cauri... Din dechiaratiunea unui barbatu de statu, séu eminente, al de a pricepe mai multa decatu din o mie de articlii politici de fondu.

Faptele trecutului suntu oglind'a venitoriului; nu cugetu se vatamu séu se compromitu, séu pe unulu séu pe altulu, déca voiu impartasí o scena decursa intre doi individi, deja morti.

Repausatulu episcopu alu Oradei mari Papp Szilágyi, atatu dupa nume, catu si dupa manier'a conversatiunei sale cu neromanii, trecea pe dinaintea ungurilora si respective a guvernului maghiaru, de unu bunu patriotu, cu sentiri adeverate maghiare, (ca-ci vedi bine, dupa conceptulu maghiaru, neci ca esti patriotu bunu, déca nu sentiesci maghiaresce) de si denumitu de eppu sub sistemulu provisoriu, adeca sub guvernamentulu contelui M. Pálffy, renumele celu bunu de maghiaru si l-a sustienutu pana la unu tempu si sub regimulu constitutionale, ad. inauguratulu ministeriu maghiaru, mai alesu dupa ce a intratu in congressulu catholicilloru unguri si a castigatu incredere deplina a ministrului Eötvös. — Intr'acestu dinsulu primiea si indrumari confidentiali dela guvernu, si provocari, ca in ce directiune se lucre in diecesea sa cu ocasiunea alegeriloru deputatiloru dietali (camera); dupa ce inse Santiea S'a, cá bunu teologu, dér' alabu politicu, n'a potutu se reésa in diecesa dupa poft'a regimului neci facia cu congressulu catholicu, neci cu alegerile de deputati (mai alesu in Saturmare), a inceputu a-si perde nimbulu, si guvernulu alu ignorá.

Desconsiderarea sentita din partea regimului in cele din urma a consternatu pe episcopu, si acésta i-a derenitu cu atatu mai amara, ca-ce fù silitu a esperia si neincrederea diecesei sale, si se póte dice, ca aceste, si unele impregiurari familiari, i-au adusu mórtea curenda, ca-ce in ór'a de agonisare inca vorbiea totu de guvernulu.

Vediendose din tóte partile parasitu, in una din dilele amare, se plause, ca in ce dilema a cadiutu: „Romanii me considera de maghiaru, guvernialu de dacoromanu“; totu atunci enará confidentialu, ca ministrulu Eötvös trecundu odata prin Oradea mare, si facù visita, si dupa ce lu magulí cu sentiemintele maghiare patriotice, si cu numele celu puru maghiaru, si puse intrebarea: „asia e Maria Ta! ca ar' fi lucru de doritu si frumosu, ca Bucurescii se apartiena de Budapest'a? (Úgy-e méltóságos ur! milly szép és ohajtandó lenne, hogy Bukarest Budapesthez tartozzék?!) la ce eppulu i respunse: „ba se lasamu pe Bucurescenei in Romani'a, si noi se traimu aici in pace.“ La ast'a de chiaratiune neasteptata ministrulu fara cá se fia mai vorbitu vreunu cuventu, se redicà repentinu de pe scaunu, -si luà pelari'a si se departà.

— — — Bar. Eötvös a fostu sufletulu si anim'a natiunei si a ministeriului unguresc: cu gur'a lui a vorbitu natiunea si guvernialu maghiaru. —

Asta bine se si-o insemne atatu cont. Bethlen, catu si „Curierialu Bucurescilloru.

Noutati diverse.

— Dela nou'a universitate Francisca Josefiana din Cernauti se scrie, ca s'au formatu academicii si in corpuri singuratece nationali. Rutenii (sub flamura veneta-albu-rosia) facu societatea „Lojas“. Associarea „Dacia“ (negru-rosiu-auriu) consta totu din israeliti germani; reunirea romanilloru sub numire „Alba rosa“ (venetu-rosiu) inca face corpu cam decsebitu, si apoi „Austria“ (negru-galbinu-negru). Polonii voru a fi conductorii preste toti. Ce va se dica „Dacia“ cu israelitii, e curiosu a si intreba. In facultatea juridica sunt inscrisi 144.

— Bancnote austriace de fiorinu falsificate se afiara de politi'a din Bratislavia (Breslau) in Silesia prussésca; vr'o 10 persone se si arestara confiscandu-li se bancnotele falsificate si tablitiele tiparialui. Trebue se fimu cu atentiune si la daunele ce potu proveni din falsificare.

Bibliografia.

A esitu de sub tiparia: **Atali'a,** tragedie de Racine, traductiune in versuri de G. Sion.

Acésta opera va fi imediatu urmata de Horatiu, tragedie de Corneille. Pentru intemplinarea speseloru necessarii la tiparirea acestoru opere, traducatorulu a deschisu liste de subscriptiuni, cari s'au incredintiatu la mai multi amici ai literiloru si la librari'a Socec. Prin subscriptiune ambele opere se potu capetá cu 3 lei; dupa impressiune fia-care va costá 2 lei. Subscriptiunea este deschisa pana la finele lui Noembre curentu. In acestu intervalu, colectantii suntu rogati a trimite traducatorului resultatulu bine-voitorului loru concursu. La finele lui Horatiu se va publicá numele subscriptoriloru.

Diariale bine-voitória literaturei, suntu rogate a reproduce acestu anunciu. „Pr.“

In Bucerdea granósa

bunu de datu in arenda.

Din partea fondului de institutiune gr. cath. asia numitu alu PP-loru Basiliti din Blasiu, bunulu din Bucerdea granósa propriu acestui fondu se va dá in arenda pre calea licitatiunei publice, pre tempulu dela 1-a Ianuariu 1876 incependu, pre **6** ani decursiri, adeca pana in Decembre 31 1881.

Licitatiunea se va tiené in **Decembre 5 st. n. a. c.** la 11 óre a. m. in cancelari'a subscrisului Jurium-inspectoratu aici in curtea metropolitana. —

Doritorii de a licitá au se fia provediuti cu unu vadiu de 550 fl. v. a.

Oferte referitóre inca se voru primí, dér' in diu'a licitatiunei si numai pana la 11 óre a. m., cari trebue se fia subscrise inaintea aloru doi martori sciutori de scrisóre cu man'a propria, se cuprenda dechiaratiunea oferitorului, ca conditiunile de licitatiune le-a vediutu, le cunósce si le primesce, — se fia provediute cu vadiulu de 550 fl. v. a. in bani gat'a, si se fia sigilate; — ci prosimirile verbali pentru casu de promisiune asemenea voru avé preferentia. —

Conditiunile de licitatiune dela 25 a l. c. incependu se voru poté vedé in cancelari'a subscrisului Jurium-inspectoratu pana la licitatiune ori si candu. —

Blasiu 11 Novembre 1875. 2—3

Jurium-inspectoratulu Dominialoru archidiecesane.

Pretiurile piacei

in 26 Novembre 1875.

Mesura	Specia fructeloru		Pretiulu fl.	Pretiulu cr.
Mesura austriaca-40 cupe	Grau	frantes	3	46
		midiulocu	3	20
		de diosu	2	94
	Mestecatu		2	70
	Secara	fromésa	2	20
		de midiulocu	2	—
	Ordiulu	frumosu	2	50
		de midiulocu	2	28
	Ovesulu	frumosu	1	50
		de midiulocu	1	44
	Porumbulu		2	94
	Meiu		2	20
	Hrisca		—	—
	Mazerea		4	—
	Lintea		6	66
	Fasiolea		1	88
	Semenția de inu		7	34
	Cartofi		—	80
Punfu	Carne de vita		—	18
	„ de rimatoriu		—	26
	„ de berbece		—	10
Ocale-nariu	Seu de vita prospetu		20	—
	„ „ topitu		—	—

Cursurile

la bursa in 26 Novembre 1875 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 37½, cr. v. a.	
Napoleoni	—	—	9 „ 10	„ „
Augsburg	—	—	105 „ —	„ „
Londonu	—	—	113 „ 35	„ „
Imprumutulu nationalu	—		73 „ 85	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			69 „ 55	„ „
Obligatiunile rurale ungare			80 „ 75	„ „
„ „ temesiane			80 „ 50	„ „
„ „ transilvane			79 „ 60	„ „
„ „ croato-slav.			85 „ 50	„ „
Actiunile bancei	—	—	928 „ —	„ „
„ creditului	—	—	196 „ 25	„ „

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparialu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.